

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě-pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou v právní věci žalobce **M. H.**, bytem L. n. B., A. D. 1011, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze, Křížová 25, o **přezkum rozhodnutí žalované ze dne 8. 1. 2013, č. j. x, ve věci invalidního důchodu,**

t a k t o :

I. Rozhodnutí žalované ze dne **8. 1. 2013, č. j. x, se ruší a věc se vrací** žalované k dalšímu řízení.

II. Žalobci se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

III. Žalovaná **je povinna** zaplatit státu na účet Krajského soudu v Ostravě na nákladech řízení do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku částku 10.200 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou doručenou soudu dne 11. 3. 2013 žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí, protože nebyl správně zhodnocen jeho zdravotní stav, neboť je v rozporu

s lékařskými zprávami, které žalobce doložil, i se samotnými závěry posudkového lékaře. U žalobce jde o nález tzv. „bambusové tyče“, o další diagnózy, které žalobce vypsal, včetně středně těžkého astmatu, přičemž namítal, že ani s ohledem na další významné zdravotní potíže nebyla navýšena míra ohodnocení poklesu pracovní schopnosti. Stav žalobce se od roku 2005 zhoršil, žalovaná ani neuvedla výsledky testů BASDAI a HAQ. K důkazu navrhl žalobce dokumentaci ošetřujících lékařů, které spolu s adresami v žalobě uvedl, a část lékařských zpráv doložil.

[2] Žalovaná ve svém vyjádření uvedla, že žalobce namítá výhradně posouzení svého zdravotního stavu, a proto navrhl jeho přezkoumání posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí, která posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění. Rozhodnutí ponechala žalovaná na výsledku dokazování a úvaze soudu.

[3] Soud si vyžádal k přezkoumání zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobce a doložení posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále i „MPSV“) v Ostravě. Komise podala posudek dne 22. 5. 2013 s výsledkem, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní ve druhém stupni.

[4] S ohledem na relevantní námitky žalobce bylo dokazování doplněno o posudek znalce z oboru zdravotnictví se specializací posudkové lékařství MUDr. V. L. ze dne 8. 10. 2013.

[5] Krajský soud provedeným řízením a dokazováním vzal za prokázané, že žalovaná napadeným rozhodnutím zrušila své rozhodnutí č. j. 680 117 1190 ze dne 26. 9. 2012 a zastavila řízení. Žalovaná svým rozhodnutím ze dne 26. 9. 2012 podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, článku II bodu 3 zákona č. 220/2011 Sb., rozhodla, že žalobci od 25. 7. 2012 náleží invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně. Podkladem pro vydání tohoto rozhodnutí byl posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Přerov ze dne 29. 8. 2012, podle kterého byl žalobce uznán invalidním pro invaliditu druhého stupně, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost o 50 %. Jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu uvedla žalovaná v napadeném rozhodnutí u žalobce Bechtěrevovu chorobu. Podle napadeného rozhodnutí je zdravotní stav žalobce stacionární, prokázána byla pouze rentgenová progresse, funkční postižení nevykazuje posudkově významnou progresi. Pokles pracovní schopnosti stanovila žalovaná o 40 % podle kapitoly XIII oddílu E položky 3c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., na rozdíl od lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Přerov, který žalobce hodnotil podle kapitoly XIII oddíl E položky 3d téže vyhlášky s poklesem pracovní schopnosti o 50 %.

[6] Podle posudku PK MPSV v Ostravě ze dne 22. 5. 2013 se u žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodující příčinou s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti bylo ztuhnutí všech úseků páteře pro uvedený stav Bechtěrevovy nemoci podle kapitoly

XIII oddíl E položky 3d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. s poklesem pracovní schopnosti o 50 % (střed procentuální taxace), tedy shodně jako posudkový lékař Lékařské posudkové služby Okresní správy sociálního zabezpečení Přerov.

[7] Soud vzal dále za prokázané podle znaleckého posudku MUDr. V. L., že u žalobce je přítomno úplné ztuhnutí pánevních spojů, úplné ztuhnutí bederní páteře, úplné ztuhnutí hrudní páteře, úplné ztuhnutí spodní krční páteře, je ale v jisté míře zachovalá hybnost v horní části. Klinickému nálezů odpovídá i RTG zobrazení s nálezem tzv. „bambusové tyče“. Není přítomno ztuhnutí celé páteře, jak je stav občas v dokumentaci popisován. Dle kritérií stanovených přílohou k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kapitoly XIII oddílu E, stav nelze podřadit pod položku 3e), jelikož žádné z uvedených kritérií nelze prokázat. Jedná se ale o stav, který se ztuhnutí celé páteře velmi blíží. Postižení je třeba hodnotit jako závažné, které rozhodně neodpovídá invaliditě stupně prvního a dle platných posudkových kritérií se jistě jedná o závažnější postižení středně těžké (položka 3c), jak bylo stanoveno v námitkovém řízení. První stupeň invalidity znalec považoval za zcela irelevantní posudkový závěr. Znalec považoval zdravotní stav žalobce za hraniční mezi stupněm druhým a třetím, přičemž se přiklonil ke stupni třetímu. Zdravotní postižení v souladu s tíží postižení podřadil pod položku 3d. Protože stav páteře se celkovému ztuhnutí velmi blíží (téměř naplňuje kritéria položky 3e), pokles pracovní schopnosti z uvedeného důvodu hodnotil při horní hranici procentního rozmezí této položky, tedy 60 %. Stav lze srovnat s postižením všech úseků páteře s velmi těžkým omezením pohyblivosti. Uvedený nepříznivý zdravotní stav dále zhoršuje zejména úplná ztuhlost pánevních spojů, což mimo jiné vede k dalšímu zvýraznění narušeného pohybového stereotypu, omezení plicní dechové kapacity z důvodu omezených exkursí hrudníku při ztuhnutí hrudní páteře. Dechové obtíže mohou občas být i výraznější v důsledku souběhu uvedené poruchy a přechodných výskytů lehčích astmatických obtíží. Dále je třeba vzít v úvahu postižení kyčlí, které sice není těžkého stupně, ale je jediným zbývajícím funkčním celkem zajišťujícím možnost předklonu trupu a z toho vyplývající přetěžování kyčlí. Kyčle jsou dále nefyziologicky zatěžovány narušeným stereotypem chůze, na čemž se kromě ztuhlé páteře podílí i nepružnost pánevních skloubení. Ostatní somatické a duševní onemocnění zásadním způsobem pracovní schopnost nesnižují, nicméně v jisté menší míře tuto schopnost dále omezují. Z uvedených důvodů znalec považoval za opodstatněné použít § 3 výše uvedené vyhlášky a navýšit pokles pracovní schopnosti o 10 % (z důvodu více zdravotních postižení). Zdravotní stav žalobce dlouhodobě z hlediska základního onemocnění (Bechtěrevovy choroby) a z hlediska postižení kyčlí nevykazuje žádné dramatické akutní změny, v obou případech ale dochází k pozvolné trvalé chronické progresi. Výhledově lze předpokládat další omezení až vymizení v současnosti ještě zbytkově zachovalé hybnosti páteře v krčním úseku. A rovněž lze důvodně předpokládat zvýraznění obtíží s kyčlemi, zejména z důvodu progresu artrózy. Za den vzniku invalidity třetího stupně (dle § 39 zákona č. 155/1995 Sb.) lze považovat změnu klasifikace tíže základního onemocnění revmatologem na stupeň V dnem 25. 7. 2012. Uvedený dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trval i k datu napadeného rozhodnutí. Onemocnění lze i přes mírnou progresi považovat za stabilizované, na které je posuzovaný adaptovaný, ale které dovoluje výdělečnou činnost pouze za zcela mimořádných podmínek, kdy může omezeně vykonávat přiměřenou práci, nejlépe takovou, pro kterou má již z minulosti znalosti a zkušenosti. Vzhledem ke skutečnosti, že postižení je trvalé a ireverzibilní, lze platnost invalidity ponechat do 31. 12. 2016.

Použití hodnocení funkce dle HAQ a aktivity dle BASDAI považuje znalec za vyhovující spíše při posuzování příspěvku na péči než ve vztahu k invaliditě a schopnosti pracovat. Uvedené dotazy jsou často odvislé od subjektivního hodnocení posuzované osoby. Frekventně jsou hodnoceny i elementární úkony, z jejichž zvládnutí nic podstatného, ohledně schopnosti systematicky pracovat, nelze dovozovat. Nicméně, dle testu BASDAI provedeného Posudkovou komisí MPSV v Ostravě ze dne 22. 5. 2013 bylo dosaženo skóre 5 – 14 bodů, což prokazuje závažnost onemocnění.

[8] V odpovědích na dotazy soudu znalec uvedl, že onemocnění, kterými žalobce trpí a která jsou popsána v posudku, jsou onemocnění chronická, roky trvající a přítomná i v posuzovaném časovém období. Všechna tato onemocnění v různé míře v uvedeném období působily dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je již řadu roků zpětně a k současnosti trvající Bechtěrevova choroba (ankylozující spondylitida, diagnóza M45 dle mezinárodní klasifikace nemocí). Podle kritérií stanovených přílohou k vyhlášce č. 359/2009 Sb. znalec podřadil uvedené onemocnění pod kapitolu XIII oddíl E položku 3d. V důsledku výše uvedeného onemocnění poklesla míra pracovní schopnosti žalobce dle výše uvedené položky o 60 %. Podle § 3 uvedené vyhlášky znalec navýšil pokles pracovní schopnosti o 10 % z důvodu více zdravotních postižení. Tento stav trval od 25. 7. 2012 k 8. 1. 2013 a trvá i v současnosti. Bechtěrevova choroba vykazuje pozvolný chronický progredující průběh. Posudkově významnou změnou je překvalifikování tíže onemocnění revmatologem podle nálezu ze dne 25. 7. 2012, a to ze stupně IV na stupeň V. Tento den lze brát jako datum změny stupně invalidity, která odůvodňuje vznik invalidity třetího stupně. Rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, pro kterou měl žalobce v minulosti (roky zpětně) přiznanou invaliditu, i v období, jenž je v zadání posudku, je shodná ve smyslu základního onemocnění, kterým je Bechtěrevova choroba. Jedná se o trvání invalidity pro stejné onemocnění. Ke zvýšení stupně invalidity dochází z důvodu progresu tohoto onemocnění (od 25. 7. 2012), což je novou posudkově významnou skutečností.

[9] Po provedeném řízení krajský soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

[10] Vzhledem k provedení dokazování, popsanému shora, soud vycházel po vyjasnění rozporů ve všech odborných posudcích především z posudku MUDr. V. L. ze dne 8. 10. 2013, který je znalcem z oboru zdravotnictví se specializací posudkové lékařství a jeho závěr o invaliditě s ohledem na přesvědčivost, podrobnost a úplnost posudku pro své rozhodnutí převzal.

[11] Přezkoumává-li krajský soud správní rozhodnutí žalované o nároku na důchodovou dávku podmíněnou zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu především závislé na odborném lékařském posudku. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav Ministerstvo práce a sociálních věcí svými posudkovými komisemi (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb.). Pokud tento posudek splňuje požadavky úplnosti a přesvědčivosti, je zpravidla v soudním řízení správním rozhodujícím důkazem. Vzhledem k námitkám žalobce a s ohledem na posudek

MUDr. V. L., znalece z oboru zdravotnictví se specializací posudkové lékařství, soud shledal, že posudky lékařské posudkové služby a PK MPSV nebyly posudky, které by úplně a přesvědčivě zhodnotily skutkový stav, který byl základem pro souzenou věc. Proto provedl důkaz posudkem znalce z oboru zdravotnictví se specializací posudkové lékařství a z jeho závěru vyšel při svém rozhodování.

[12] Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.*

[13] Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, *jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla*

- a) *nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,*
- b) *nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,*
- c) *nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.*

[14] Podle § 2 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), *pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti je nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*

[15] Podle § 2 odst. 2 vyhlášky č. 359/2009 Sb. *u zdravotních postižení, u nichž dochází průběžně ke zhoršování a zlepšování zdravotního stavu, se stanoví procentní míra poklesu pracovní schopnosti tak, aby odpovídala průměrnému rozsahu funkčního postižení a tomu odpovídajícímu poklesu pracovní schopnosti.*

[16] Podle § 2 odst. 3 poslední věta téže vyhlášky *za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.*

[17] Podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“), *při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, s přihlédnutím k posuzovanému stavu žalobce – jeho zdravotnímu stavu, pracovní schopnosti a invaliditě za dobu od vzniku invalidity (čehož se žalobce domáhal žalobou) do data vydání napadeného rozhodnutí.*

[18] Jak průběh dokazování ve správním a soudním řízení, tak názor v posudku znalce MUDr. V. L. vypovídají o tom, že v případě žalobce se jednalo o složitou posudkovou a medicínskou věc.

[19] Po provedeném řízení soud považuje za prokázané, že žalobce byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí invalidní ve třetím stupni, a to ode dne 25. 7. 2012. To bylo prokázáno především posudkem znalce MUDr. V. L., který soud shledal jako rozhodující důkaz pro jeho přesvědčivé zdůvodnění. Jestliže u žalobce bylo prokázáno, že byl invalidní ve třetím stupni od 25. 7. 2012, je nutno v tomto soudním řízení správním žalobce považovat od uvedeného data za invalidního ve třetím stupni.

[20] Krajský soud proto zrušil rozhodnutí žalované pro vady řízení, neboť žalovaná si ve správním řízení neopatřila důkazy v takovém rozsahu, aby byl prokázán skutečný stav věci. Současně krajský soud vrátil věc žalované k dalšímu řízení. Žalovaná znovu ve věci rozhodne, přičemž bude vycházet z právního názoru krajského soudu, že žalobce byl invalidní od 25. 7. 2012 ve III. stupni.

[21] V souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. soud úspěšnému žalobci nepřiznal náhradu nákladů řízení, neboť žalobce žádné nepožadoval, vzdal se jich. Žalované soud v souladu s § 60 odst. 6 s. ř. s. uložil uhradit státu na náhradě nákladů řízení uhrazené znalečné ve výši 10.200 Kč, o jehož přiznání soud rozhodl dne 15. 10. 2013 usnesením č. j. 72 Ad 8/2013-92.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po doručení usnesení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 o. s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Olomouc 29. října 2013

JUDr. Martina Radkova
samosoudkyně